

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[...]) وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا (۱)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ:

« مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحْمَةً... »

Muhterem Kardeşlerim!

Kişiye nesep bakımından yakın olan kimselere “akraba” denir. Akraba kelimesi Arapça kökenli olup “yakın” anlamına gelen “karib” kelimesinin çoğuludur. Arapçada “biriyle aynı soydan olan kimseyi” ifade etmek için kullanılan “akriba” kelimesi dilimize “akraba” olarak geçmiştir.¹

Akrabalık bu vasfı taşıyan kimselere karşılıklı bazı vazifeler yükler. Bu vazifeler bütünü “akrabalık hukuku” tabiri ile ifade edilir. Dinimiz akrabalık hukukunun korunmasına önem vermiş ve bu hukukun karşılıklı haberleşme, maddi manevi yardımlaşma ve ziyaretleşme ile güçlendirilmesini arzu etmiştir. Akrabalar arasındaki bu ilişkiye ise “sıla-ı rahim” denmiştir.

Muhterem Müslümanlar!

Hutbemizin başında okuduğumuz Nisâ suresi birinci âyet-i kerîmesinde Yüce Allah “**Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah’tan ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakının.**”² buyurmuştur. Efendimiz (s.a.v.) de akrabalık bağlarını koruma ve güçlendirmeye önem vermiş, bir hadîs-i şerifinde bizlere sıla-i rahimi emretmiştir: “*Allah’a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin; Allah’a ve ahiret gününe iman eden sıla-i rahimde bulunsun.*”³ Sıla-i rahim ile ilgili çok sayıda ayet ve hadîs-i şerif mevcuttur. Bu emir ve yasaklara dayanarak İslam hukukçularının tamamı akraba ile ilişkileri kesmeyi caiz görmemiştir.

Muhterem Cemaat!

Sıla-i rahime devam etmek Peygamberimiz tarafından rızkı bollaştırıp eceli geciktiren bir amel⁴ olarak ifade edilir. Sıla-i rahimi kesenin cennete giremeyeceğini⁵ söyleyen Allah Resülü, sıla-i rahimi şöyle tarif eder:

“Sıla-ı rahim, sana sıla-ı rahimi kesenle irtibatını kesmemektir.”⁶

Akraba ile ilişkilerin sıkı ve sağlıklı tutulması, akrabaya iyilik etmek sadece biz ahir zaman ümmetine has bir vecibe değil, kadim bir emirdir. İnsanlar arası ilişkileri düzenleyen ve tahkim eden bu emirle bizden önceki ümmetler de muhatap olmuşlardır. Bu gerçeği Rabbimiz şöyle ifade etmiştir: “**Bir zamanlar İsrailoğullarından, ‘Allah’tan başkasına ibadet etmeyin; anne babaya, akrabalara, yetimlere ve yoksullara iyilik yapın; insanlara güzel söz söyleyin, namazı kılın, zekâtı verin.’ diye söz almıştık.**”⁷

Muhterem Müminler!

Akrabalar birbirlerine dinin emirlerini hatırlatmak ile görevlidirler. Emr-i bi’l-ma’rûf ve nehy-i ani’l-münker vazifesinin en yakınardan başlaması gerektiğine en güzel örnek peygamberlerdir. Onlar risalet görevlerine yakınlarından başlamış, önce onları davet etmiş, onları müjdelemiş ve onları uyarmışlardır.

Akrabanın akraba üzerinde hakları vardır. Müslüman, akrabasını gözetmeli, ona ihtiyaçlarını görmesinde yardım etmeli ama ölçülü davranmalıdır. İslam’ın bu kadar değer verdiği akrabalık ilişkileri ile ilgili getirdiği bir diğer önemli ilke “adalet ve doğruluk” ilkesidir. Akrabalık bağlarının değeri tanışmak, kaynaşmak ve hayırda yarışmakla kayıtlıdır. Müslüman kimse akrabalarını gözetmek adına başkalarının haklarını ihlal edemez. Yani akrabalık haklarını kul haklarının önüne geçiremez.

Hutbemizi Rabbimizin akrabalarla ve tüm yaratılmışlarla ilişkimizde ölçü olacak buyruğu ile noktalayalım: “**Ey iman edenler! Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhine bile olsa adaleti ayakta tutun, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (İnsanlar) zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın. Eğer adaletten sapar veya üzerinize düşeni yapmaktan geri durursanız bilin ki Allah yaptığınız her şeyden haberdardır.**”⁸

Allah bizleri hak, hukuk ve adaletten ayırmasın. Akrabalarımızı rızkımızın genişliğine, ömrümüzün bereketine ve cennetimize vesile kılsın.

¹ <https://islamansiklopedisi.org.tr/akraba>

² Nisâ suresi, 4:1

³ Buhârî, Edeb, 31, 85

⁴ Buhârî, Edeb, 12; Müslim, Birr, 20

⁵ Buhârî, Edeb, 11; Müslim, Birr, 19

⁶ Buhârî, Edeb, 15

⁷ Bakara suresi, 2:83

⁸ Nisâ suresi, 4:135